

Ανάπτυξη ενός προτύπου αξιολόγησης και βελτίωσης προσβασιμότητας σε επίπεδο Δήμου

Παναγιώτης Τσαλής
Δρ. Πολιτικός Μηχανικός

Εισαγωγή

Αναπηρία:

όχι η κατάσταση ενός ατόμου

.... αλλά το αποτέλεσμα της σχέσης:

- των δυνατοτήτων ενός ατόμου *σχετικά με*
- τις απαιτήσεις του περιβάλλοντος (π.χ. σχολείου)

η αναπηρία και η λειτουργία ή η δυσλειτουργία θεωρούνται αποτελέσματα της αλληλεπίδρασης μεταξύ καταστάσεων υγείας και συναφών (contextual) παραγόντων (Π.Ο.Υ.)

Ορισμοί – Κύριες ομάδες Ατόμων με Αναπηρία

- «Προσβασιμότητα»: χαρακτηριστικό κάθε περιβάλλοντος, που επιτρέπει σε όλα τα μέλη της κοινωνίας να μπορούν αυτόνομα, με ασφάλεια και με άνεση να προσεγγίσουν και να χρησιμοποιήσουν τις προσφερόμενες υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά
Η προσβασιμότητα, αναφέρεται όχι μόνο στη φυσική πρόσβαση, αλλά και στη λειτουργικότητα, στην αντίληψη, στην επικοινωνία, στην αυτονομία και στην ασφάλεια.
- «Σχεδιασμός για Όλους» ή «Οικουμενικός Σχεδιασμός»: εκείνος στον οποίο λαμβάνονται υπ' όψιν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό οι ανάγκες των διαφόρων ομάδων εμποδιζομένων ατόμων με αποτέλεσμα να διευκολύνεται η ζωή όλων.
- «Εμποδιζόμενα άτομα» είναι τα άτομα με αναπηρίες αλλά και τα άτομα τρίτης και τέταρτης ηλικίας, τα προεφηβικά άτομα, οι έγκυες γυναίκες, άτομα με ασυνήθεις σωματικές διαστάσεις, άτομα που μεταφέρουν βάρη κ.α. Σύμφωνα με το Υ.Πε.Χω.Δ.Ε. αποτελούν περίπου το 50% του συνολικού πληθυσμού

Η ανάγκη για ένα «πρότυπο προσβασιμότητας σε επίπεδο Δήμου»

Η εξασφάλιση προσβασιμότητας σε ολόκληρη την «αλυσίδα μετακίνησης» αποτελεί το σημαντικότερο βήμα προς την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών στα άτομα με αναπηρίες (Α.με.Α) και γενικότερα στα «εμποδιζόμενα άτομα» για την ισότιμη συμμετοχή τους στο κοινωνικό σύνολο.

Η έννοια της «αλυσίδας μετακίνησης» περιλαμβάνει:

- το εσωτερικό δομημένο περιβάλλον – δημόσια κτίρια/ εγκαταστάσεις
- το εξωτερικό αστικό περιβάλλον (ανοιχτοί δημόσιοι χώροι, διαδρομές σύνδεσης)
- τα συστήματα μαζικών μεταφορών (προσβάσιμα οχήματα και τερματικοί σταθμοί, κάλυψη δικτύου, συχνότητα δρομολογίων)
- την ανάπτυξη ενός οργανωμένου και πλήρους συστήματος πληροφόρησης που να καλύπτει όλους τους τομείς της καθημερινής δραστηριότητας

Η ανάγκη για ένα «πρότυπο προσβασιμότητας σε επίπεδο Δήμου»

- Παρότι έχει αναπτυχθεί μια εκτενής νομοθεσία υπό μορφή προδιαγραφών που καλύπτει τις ανάγκες σχεδιασμού σε επίπεδο μικροκλίμακας, η χώρα μας εξακολουθεί να στερείται στρατηγικής
- Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης είναι ουσιαστικά υπεύθυνοι τόσο για το σχεδιασμό όσο και την υλοποίηση του δομημένου περιβάλλοντος. στην αρμοδιότητά τους είναι μεγάλο ποσοστό των υπηρεσιών προς τους πολίτες
- Η λειτουργία των υπεύθυνων γραφείων προσβασιμότητας με την σημερινή μορφή τους δεν αρκεί για την εξασφάλιση ενός προσβάσιμου περιβάλλοντος.
- Στην ελληνική πόλη με τη σημερινή μορφή της τα εμποδιζόμενα άτομα αντιμετωπίζουν καθημερινά σημαντικά προβλήματα που προκύπτουν από ένα συνδυασμό
 - ο έλλειψης μιας ολιστικής προσέγγισης για την έννοια της προσβασιμότητας
 - ο κακής εφαρμογής των υπαρχουσών προδιαγραφών και κακοτεχνιών στις κατασκευές
 - ο εμποδίων που οφείλονται σε παγιωμένες αντιλήψεις
 - ο ελλειψών συστημάτων πληροφόρησης

Υφιστάμενη κατάσταση σε διεθνές επίπεδο

- Σε πολλές περιπτώσεις η έννοια της πολιτικής των δήμων για την αναπηρία ταυτίζεται με την έννοια της αποφυγής διακρίσεων προς τις μειονότητες που κατοικούν στην περιφέρειά τους.
- Αυτή τη λογική έχει η διακήρυξη της Βαρκελώνης, η οποία στην ουσία αποτελεί ένα κείμενο αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης ενάντια στις διακρίσεις στις οποίες υπόκεινται οι πολίτες με αναπηρία.
- Η έννοια της αυτοαξιολόγησης, τόσο σε επίπεδο πολιτικής όσο και σε επίπεδο υποδομών, είναι βασική τόσο για την αναγνώριση της υπάρχουσας κατάστασης, όσο και για την καταγραφή του αντίκτυπου που έχουν σε πρακτικό επίπεδο οι πολιτικές και πρακτικές του δήμου που σχετίζονται με την αναπηρία και την προσβασιμότητα.

Μαθήματα από την εφαρμογή «προτύπων» σε άλλους τομείς

Η τυποποίηση είναι μια διαδικασία που συνήθως γίνεται σε βάση συναίνεσης και που προωθείται από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους φορείς. Η τυποποίηση μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι η διαδικασία καθορισμού κοινών και κοινά αποδεκτών τεχνικών λύσεων προς όφελος όλων των εμπλεκομένων.

Σημαντικοί οργανισμοί τυποποίησης:

- **Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης - ISO (International Organization for standardization)**
- **Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί Τυποποίησης - CEN/CENELEC/ETSI**
(European Committee for Standardization, European Committee for Electrotechnical Standardization, European Telecommunications Standards Institute)

Προτεινόμενη δομή προτύπου προσβασιμότητας

- Τμήμα 1: Σύντομη περιγραφή του Δήμου (σε αυτή θα παρουσιάζονται γενικά στοιχεία του Δήμου – έκταση, πληθυσμός, στοιχεία αριθμού Ατόμων με Αναπηρία εάν υπάρχουν, εκτίμηση του αριθμού των ατόμων με αναπηρία που υπάρχουν στο Δήμο αν κάτι τέτοιο είναι εφικτό, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Δήμου που θεωρούνται ότι επηρεάζουν τη δυνατότητα πρόσβασης κλπ.)
- Τμήμα 2: Δήλωση πολιτικής της πόλης στο ζήτημα της ισότιμης συμμετοχής των δημοτών με αναπηρία – Παράδειγμα δήλωσης πολιτικής
- Τμήμα 3: Καταγραφή δράσεων που σχετίζονται με την προσβασιμότητα, σχετικής νομοθεσίας και δεικτών απόδοσης. Παρέχεται παράδειγμα μεθοδολογίας καταγραφής των δράσεων και παραδείγματα δεικτών απόδοσης δράσεων βελτίωσης της προσβασιμότητας
- Τμήμα 4: Διευθύνσεις Δήμων που εμπλέκονται στη διαδικασία εξασφάλισης προσβασιμότητας και αρμοδιότητες αυτών – Δομή προτεινόμενης Συμβουλευτικής Επιτροπής Προσβασιμότητας

Προτεινόμενη δομή προτύπου προσβασιμότητας

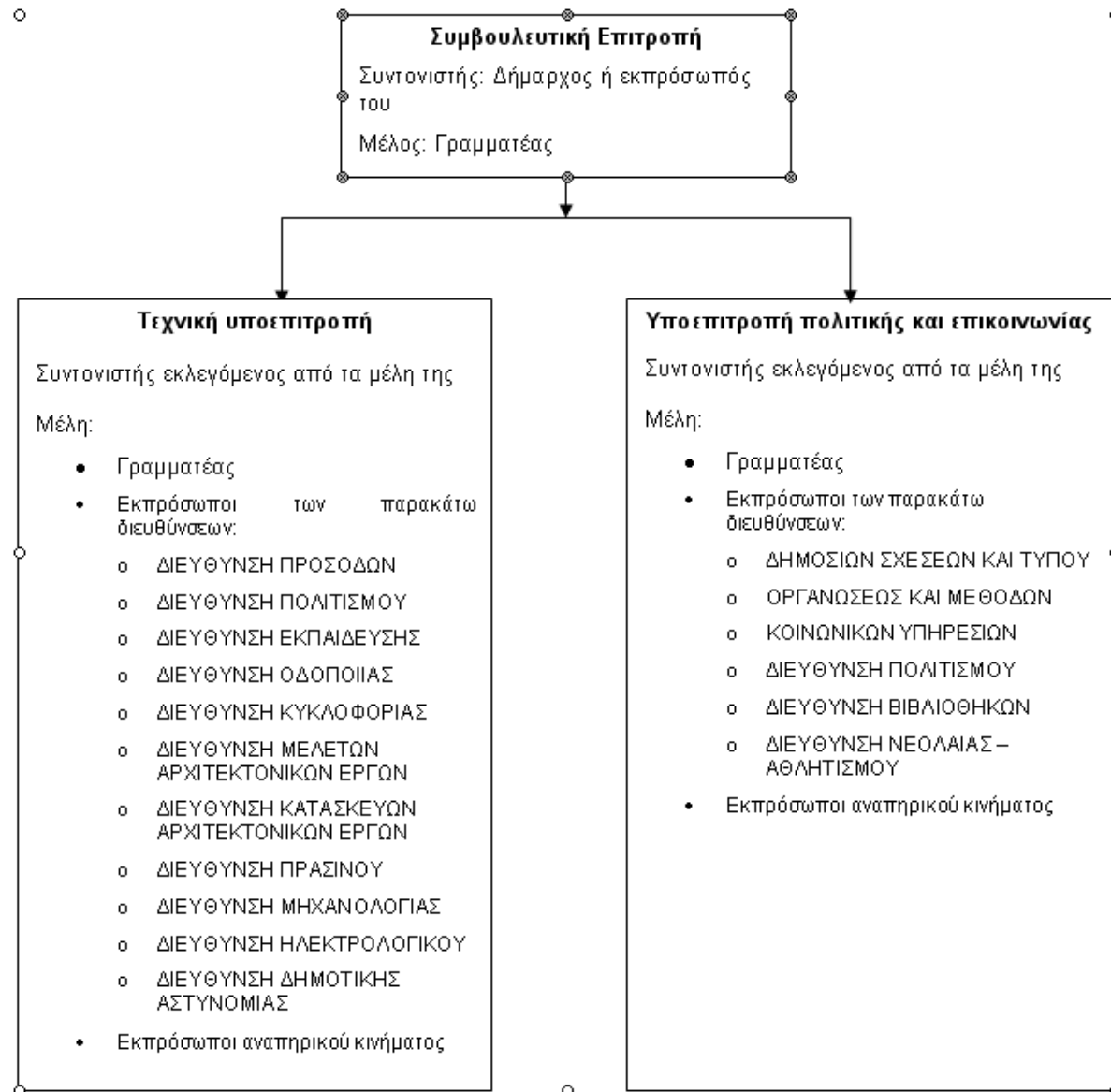
- Τμήμα 5: Έκθεση προσβασιμότητας.

Η έκθεση θα περιλαμβάνει εν συντομία

- ο Περιγραφή του Δήμου
 - ο Δήλωση πολιτικής για ζητήματα προσβασιμότητας – αναπηρίας
 - ο Αναγνώριση των σημαντικότερων δράσεων που σχετίζονται με την προσβασιμότητα
 - ο Περιγραφή της διοικητικής δομής και των διευθύνσεων – γραφείων – τμημάτων που σχετίζονται με την προσβασιμότητα
 - ο Παραδείγματα δράσεων
 - ο Στοιχεία επικοινωνίας
- Τμήμα 6: Επιλεγμένα παραδείγματα καλών πρακτικών
- Το σύστημα αξιολόγησης συμπληρώνει και αναλυτική μεθοδολογία μέσω της οποίας η πόλη θα αναγνωρίζει και καταργεί τα εμπόδια.

Προτεινόμενη δομή Συμβουλευτικής Επιτροπής

Μεθοδολογία για τη διαμόρφωση του προτύπου προσβασιμότητας

• Για την ολοκλήρωση της εργασίας ακολουθήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια της μια μορφή «δελφικής διαδικασίας», με τη συμμετοχή ατόμων εμπλεκομένων στα διαφορετικά στάδια του συστήματος αξιολόγησης.

Για την ανάπτυξη της δήλωσης πολιτικής της πόλης για την ισότιμη συμμετοχή των δημοτών με αναπηρία στα κοινά:

- Εξετάστηκαν παραδείγματα πολιτικών προσβασιμότητας Δήμων που πρωτοπορούν σε θέματα προσβασιμότητας σε διεθνές επίπεδο

- Εξετάστηκαν κείμενα αρχής σε ζητήματα πολιτικής αναπηρίας και διαμόρφωσης πολιτικών σε επίπεδο Δήμου

- Υπήρξε συνεργασία και επικοινωνία με ειδικούς σε ζητήματα πρόσβασης

- Υπήρξε συνεχής συνεργασία με τα μέλη του Γραφείου Προσβασιμότητας του Δήμου Θεσσαλονίκης. Με τη βοήθειά τους, και βασισμένη στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, έγινε η ανάλυση των τμημάτων του Δήμου που σχετίζονται με την προσβασιμότητα.

Μεθοδολογία για τη διαμόρφωση του προτύπου προσβασιμότητας

Για να αναπτυχθεί η διαδικασία αναγνώρισης των εμποδίων προς τα άτομα με αναπηρία:

- Εξετάστηκαν λίστες ελέγχουν και μεθοδολογίες αξιολόγησης από φορείς και οργανισμούς που δραστηριοποιούνται σε θέματα πρόσβασης σε διεθνές επίπεδο. Έγινε κριτική θεώρηση των μεθοδολογιών αυτών, σύνθεση στοιχείων τους, ανάπτυξή τους και προσαρμογή τους στην ελληνική νομοθεσία.
- Αναπτύχθηκε ένα «μοντέλο καθηκόντων», στα πρότυπα που τέθηκαν από το ερευνητικό έργο TELSCAN, όπου αναλύθηκαν τα διαφορετικά καθήκοντα των χρηστών στους υπό αξιολόγηση χώρους και τα εμπόδια που θα καλούνταν να αντιμετωπίσουν.
- Άτομα που εξειδικεύονται στα ζητήματα πρόσβασης έκαναν τις προτάσεις για το περιεχόμενο της μεθοδολογίας
- Άτομα που δραστηριοποιούνται στο χώρο του αναπηρικού κινήματος συνέβαλαν στη δημιουργία της μεθοδολογίας.
- Έγιναν επισκέψεις με χρήστες στο πεδίο ώστε αν γίνουν περισσότερο αντιληπτές οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα στη μετακίνησή τους και να βελτιωθεί το ανεπτυγμένο «μοντέλο καθηκόντων».
- Η χρησιμότητα στην εφαρμογή της μεθοδολογίας και η ευκολία καταγραφής των δεδομένων εξασφαλίστηκαν με την εφαρμογή της στην αξιολόγηση επιλεγμένων κτιρίων, ανοικτών χώρων και διαδρομών στο Δήμο Θεσσαλονίκης.

Διαδικασία μέσω της οποίας η πόλη αναγνωρίζει και καταργεί τα εμπόδια προς τα άτομα με αναπηρία

- Η δομημένη μεθοδολογία αξιολόγησης της προσφερόμενης προσβασιμότητας αποτελεί σημαντικό εργαλείο ώστε να γίνει μια αξιόπιστη καταγραφή του επιπέδου εξυπηρέτησης των δημοτών με αναπηρία.
- Η μεθοδολογία αυτή απαιτείται να είναι κατά το δυνατόν αναλυτικότερη καθώς σε πολλές περιπτώσεις θα εφαρμοστεί από άτομα που δε σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο της προσβασιμότητας και δεν έχουν τις γνώσεις που θα τους επέτρεπαν να αξιολογήσουν κριτικά της υποδομές επί τόπου,.
- Στόχος είναι να αναγνωριστεί η υπάρχουσα κατάσταση και να αποφευχθούν οι κακοτεχνίες και τα φαινόμενα δημιουργίας «νησίδων πρόσβασης», δηλαδή σημειακών επεμβάσεων οι οποίες στερούνται συνέχειας με αποτέλεσμα να λειτουργούν μόνο ως «άλλοθι» στα στόματα των υπευθύνων.

Περιεχόμενα μεθοδολογίας αναγνώρισης εμποδίων προς τα άτομα με αναπηρία

- Λίστα έλεγχου πολιτικών και προσφερόμενων υπηρεσιών (στην οποία εξετάζονται στοιχεία θεώρησης της αναπηρίας σε επίπεδο Πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων δομών που έχουν αναπτυχθεί για συνεργασία με τις οργανώσεις των πολιτών με αναπηρία, της προβολής της έννοιας της αναπηρίας από τα Δημοτικά ΜΜΕ κλπ.)
- Λίστα ελέγχου επιπέδου προσβασιμότητας Δημόσιων Κτιρίων (στην οποία γίνεται λεπτομερής εξέταση της υποδομής του κτιρίου, του εξοπλισμού του και των υπηρεσιών που προσφέρονται προς του επισκέπτες με αναπηρία)
- Λίστα ελέγχου επιπέδου προσβασιμότητας ανοιχτών χώρων και διαδρομών (που περιλαμβάνει λεπτομερή διαδικασία καταγραφής των στοιχείων του δομημένου εξωτερικού περιβάλλοντος ώστε να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη κίνηση των δημοτών με αναπηρία)
- Λίστα ελέγχου Δημοτικών Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (που περιλαμβάνει διαδικασία αξιολόγησης της προσβασιμότητας οχημάτων λεωφορείων και σιδηροδρόμων αστικού τύπου)
- Ελληνική νομοθεσία που αφορά ζητήματα πρόσβασης.

Ερωτηματολόγιο ελέγχου προσβασιμότητας κτιρίων

Λόγω της μορφής του ερωτηματολογίου (ιδιαίτερα αναλυτικό, η πλειοψηφία των ερωτήσεων μπορεί να απαντηθεί με ναι/ όχι) αυτό δεν απαιτείται να συμπληρωθεί από μηχανικούς. Έτσι μπορεί να αποτελέσει ένα εργαλείο και για αξιολόγηση μελλοντικών κτιρίων από τους ίδιους τους εργαζόμενους σε αυτά.

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης επιπέδου προσβασιμότητας		
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
1. ΓΕΝΙΚΑ		
1.1 Το κτίριο δέχεται επισκέπτες:		
- μόνο πρωινές ώρες		
- πρωινές και βραδινές ώρες		
- μόνο βραδινές ώρες		
- όλες τις εργάσιμες ώρες και τα Σαββατοκύριακα		
- κατά περίπτωση/ σπανίως/ ορισμένες μέρες ή εποχές του χρόνου		
2. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ – ΕΙΣΟΔΟΣ		
2.1 Χώροι στάθμευσης, αποβίβασης – επιβίβασης		
2.1.1 Πόσες θέσεις στάθμευσης υπάρχουν αποκλειστικά για χρήση από το κοινό;		
2.1.2 Πόσες θέσεις στάθμευσης υπάρχουν στο υπόγειο του κτίριου αποκλειστικά για χρήση από το κοινό;		
2.1.3 Πόσες θέσεις στάθμευσης υπάρχουν για χρήση αποκλειστικά από το προσωπικό του κτιρίου;		
2.1.4 Πως γίνεται η κατακόρυφη κίνηση από το υπόγειο προς τους χώρους εξυπηρέτησης κοινού;		
2.1.5 Πόσες θέσεις στάθμευσης αναπηρικού αυτοκινήτου υπάρχουν στον υπαίθριο ή στο υπόγειο χώρο στάθμευσης;		
2.1.6 Είναι το ελάχιστο καθαρό ύψος του χώρου στάθμευσης για Α.με.Α τουλάχιστο 2,40μ.;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
2.1.7 Οι θέσεις αναπηρικού αυτοκινήτου έχουν το Διεθνές Σήμα Προσβασιμότητας;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
2.1.8 Υπάρχει ράμπα από τη θέση στάθμευσης προς το πεζοδρόμιο για γεφύρωση του κροσπέδου του πεζοδρομίου;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
2.1.9 Αν υπάρχει ράμπα από τη θέση στάθμευσης προς το πεζοδρόμιο, δώστε το ύψος της υψομετρικής διαφοράς, το μήκος, το πλάτος, το υλικό κατασκευής και την κατάσταση συντήρησης της ράμπας.		

Ερωτηματολόγιο ελέγχου προσβασιμότητας κτιρίων

1. ΓΕΝΙΚΑ

2. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ – ΕΙΣΟΔΟΣ

2.1 Χώροι στάθμευσης, αποβίβασης – επιβίβασης

2.2 Διαδρομή προσέγγισης

2.3 Ράμπες

2.4 Είσοδος

3. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

3.1 Οριζόντια κυκλοφορία

3.2 Κατακόρυφη κυκλοφορία

4. ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙΣ

4.1 Τουαλέτες

4.2 Πάγκοι συναλλαγής/υποδοχή

4.3 Τηλέφωνα κοινού, ψύκτες νερού, μηχανήματα αυτόματης συναλλαγής

4.4 Σήμανση

4.5 Καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

4.6 Ακουστική

4.7 Φωτισμός

4.8 Γενικά

5. ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ

Λίστα ελέγχου ανοιχτών χώρων

- Η λίστα ελέγχου ανοιχτών χώρων και διαδρομών αναπτύχθηκε ως εργαλείο υποβοήθησης της αξιολόγησής τους από την οπτική διαφόρων ομάδων εμποδιζομένων στη μετακίνησή τους χρηστών.
- Η χρήση τη λίστας διευκολύνει τον συστηματικό εντοπισμό και αξιολόγηση των εμποδίων τα οποία μπορεί να περιορίσουν τη δυνατότητα κίνησης των διαφόρων κατηγοριών πεζών.
- Για κάθε «δομικό στοιχείο» εξετάζονται οι γενικές απαιτήσεις, τα γεωμετρικά του χαρακτηριστικά καθώς και επί μέρους στοιχεία της δομής του. Για καθένα από τα προηγούμενα διατυπώνονται οι παράμετροι τις οποίες θα πρέπει να μετρήσει, εξετάσει, παρατηρήσει ο ερευνητής. Τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν από την επιτόπια εξέταση πρέπει να αποτελέσουν στη συνέχεια το υλικό σύνθεσης μιας αντίστοιχης έκθεσης για την περιοχή που εξετάζεται.

Λίστα ελέγχου ανοιχτών χώρων

Η λίστα περιλαμβάνει διάφορες ενότητες «δομικά στοιχεία» των ελεύθερων χώρων και διαδρομών τα οποία δυνητικά μπορεί να λειτουργούν ως εμπόδια όπως:

- γεφύρωση επιπέδων
- επιφάνειες κίνησης
- οδός κίνησης
- εξοπλισμός οδού κίνησης και σήμανση

- πρόσβαση σε δημόσια κτίρια
- χώροι στάθμευσης

- προσωρινά/ μόνιμα εμπόδια
- επίπεδο συντήρησης οδού

- δημόσιοι χώροι υγιεινής
- θέσεις ανάπαυσης

- φωτισμός
- αντιληπτική οργάνωση του περιβάλλοντος

- φυσικό περιβάλλον
- χαρακτήρας της περιοχής
- ηχητικά ερεθίσματα
- οσμές
- απτικά ερεθίσματα
- οπτικά ερεθίσματα
- αίσθηση ασφάλειας
- προσωπική άνεση

Λίστα ελέγχου προσβασιμότητας λεωφορείων

Η χρήση τη λίστας διευκολύνει τον συστηματικό εντοπισμό και αξιολόγηση των εμποδίων τα οποία μπορεί να περιορίσουν τη δυνατότητα κίνησης των διαφόρων κατηγοριών Ατόμων με Αναπηρία. Η λίστα εξετάζει:

- Γενικά χαρακτηριστικά υπηρεσίας
- Γενικά στοιχεία οχήματος
- Κατηγορία οχήματος
- Είσοδο στο όχημα
- Παραμονή στο όχημα
- Θέσεις για χρήστες τροχοκαθίσματος
- Θέσεις για εμποδιζόμενα άτομα
- Κυκλοφορία
- Σήμανση
- Περιπτώσεις κινδύνου
- Εξοπλισμό

Ερωτηματολόγιο για τη θεώρηση της αναπηρίας από τους ΟΤΑ

Καθώς η έννοια της προσβασιμότητας και της αντιμετώπισης της αναπηρίας σε επίπεδο Δήμου γενικότερα αποτελεί σε μεγάλο βαθμό ζήτημα πολιτικής, συντάχθηκε σχετική λίστα ελέγχου με τα παρακάτω περιεχόμενα

- Πολιτική και προγραμματισμός
- Συντονισμός δράσεων σχετικών με την αναπηρία
- Προσβασιμότητα
- Στατιστικά στοιχεία
- Ενημέρωση
- Απασχόληση
- Εκπαίδευση προσωπικού
- Εκπαίδευση
- Υπηρεσίες υποστήριξης
- Πολιτισμός
- Αναψυχή και αθλητισμός
- Νομοθεσία
- Σχέση του ΟΤΑ με τις οργανώσεις των ατόμων με αναπηρίες
- Ιατρική φροντίδα
- Αποκατάσταση

Συμπεράσματα – Προτάσεις

- Ένα σύστημα σύμφωνο με τις βασικές αρχές των Συστημάτων προτυποποίησης (σχεδιασμός πολιτικής, αναγνώριση διαφορετικών πτυχών που σχετίζονται με το πρόβλημα, καθορισμός στόχων) θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα και σε επίπεδο προσβασιμότητας Δήμων
- Οφέλη από την εφαρμογή του προτύπου προσβασιμότητας
 - Βελτίωση της δημόσιας εικόνας του Δήμου
 - Βελτίωση της καθημερινότητας μεγάλου τμήματος των δημοτών του (ποσοστό που αγγίζει το 50% αν υπολογιστεί η θετική επίδραση του συστήματος προς όλα τα εμποδιζόμενα άτομα)
 - Μείωση κόστους διορθωτικών επεμβάσεων χάρη στην από την αρχή υιοθέτηση των αρχών του σχεδιασμού για όλους και την εξάλειψη των λαθών στην κατασκευή μέσω της εφαρμογής της μεθοδολογίας αξιολόγησης
 - Εξασφάλιση ότι ο σχεδιασμός θα είναι σύμφωνος με την ισχύουσα νομοθεσία
 - Δημιουργία ενός προφίλ που θα βοηθήσει στην αύξηση του προσβάσιμου τουρισμού
 - Αποφυγή δαπανών από ατυχήματα

Συμπεράσματα – Προτάσεις

- Η αναλυτική μορφή του προτεινόμενου προτύπου εξασφαλίζει την εύκολη εφαρμογή του
- Η υιοθέτηση μιας πολιτικής αναπηρίας είναι απαραίτητη για την κάλυψη των αναγκών των δημοτών με αναπηρία
- Η μορφή της μεθοδολογίας ελέγχου προσβασιμότητας (ιδιαίτερα αναλυτικές λίστες ελέγχου, η πλειοψηφία των ερωτήσεων μπορεί να απαντηθεί με ναι/ όχι) εξασφαλίζει ότι αυτές δεν απαιτείται να συμπληρωθούν από μηχανικούς.
- Απαραίτητη Εκπαίδευση εργαζομένων Δήμου για τις ανάγκες των δημοτών με αναπηρία
- Απαραίτητη η ενημέρωση εμπλεκόμενων φορέων για την ισχύουσα νομοθεσία και τακτική επικαιροποίηση αυτής της γνώσης

Προτάσεις για τον Δήμο Θεσσαλονίκης

Υιοθέτηση προτύπου προσβασιμότητας η οποία θα συνεπάγεται

- Διαμόρφωση ολοκληρωμένης πολιτικής σε ζητήματα αναπηρίας
 - Καθορισμό των αρμοδιοτήτων των διαφορετικών γραφείων και συνεργασία αυτών σε ζητήματα πρόσβασης
 - Αναμόρφωση και ισχυροποίηση του ρόλου του γραφείου προσβασιμότητας
 - Ανάπτυξη μηχανισμού πληροφόρησης για προσβάσιμες υποδομές και υπηρεσίες
 - Βελτίωση προσφερόμενων υπηρεσιών προς δημότες με αναπηρία
 - Δημιουργία της Επιτροπής Προσβασιμότητας με υποεπιτροπές τεχνικού και πολιτικού χαρακτήρα
 - Χρησιμοποίηση της μεθοδολογίας αξιολόγησης υφιστάμενης κατάστασης για καθορισμό επεμβάσεων σε υπάρχουσες υποδομές και αναγνώριση λαθών σε τρέχουσες μελέτες
-

Προτάσεις για τον Δήμο Θεσσαλονίκης

- Συνεχής εκπαίδευση του εμπλεκόμενου προσωπικού όλων των βαθμίδων. Εκπαίδευση προσωπικού στα ζητήματα των αναγκών των ατόμων με αναπηρία και της συμπεριφοράς προς αυτά. Ιδιαίτερη προσοχή στην επικαιροποίηση γνώσεων σε ζητήματα πολιτικών και νομοθεσίας
- Εξέταση δυνατότητας υιοθέτησης προδιαγραφών και «λύσεων» σε επίπεδο Δήμου. Οι σημερινές προδιαγραφές καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις. Ο Δήμος μπορεί να υιοθετήσει στα έργα της περιφέρειάς του υψηλότερες απαιτήσεις κατασκευής, μετά από εξέταση εναλλακτικών λύσεων με συμμετοχή χρηστών. Η τυποποίηση που θα προέκυπτε θα έλυne προβλήματα εφαρμογής και θα απέτρεπε κακοτεχνίες.

Προτάσεις για περαιτέρω διερεύνηση και συνέχιση της έρευνας

- Αξίζει να εξεταστεί η δυνατότητα ανάπτυξης μηχανισμού πιστοποίησης Δήμων σε εθνικό επίπεδο. Ο φορέας πιστοποίησης απαιτείται να είναι οργανισμός που με το κύρος του θα εγγυάται την αποτελεσματικότητά του. Το ρόλο του φορέα πιστοποίησης θα μπορούσε να παίξει:
 - Ο ΕΛΟΤ (απαιτείται η στελέχωσή του με προσωπικό ειδικευμένο σε ζητήματα πρόσβασης)
 - Το ΥπεσΔΔΑ (έχει ήδη ενεργό ρόλο στα ζητήματα πρόσβασης με σημαντικό αριθμό από σχετικές εγκυκλίους)
 - Η ΕΣΑμεΑ (έχει ενεργό ρόλο στα ζητήματα πρόσβασης και ορισμένα συμβουλευτικά στελέχη ειδικευμένα στο θέμα. Αποκλειστικά η άποψη των χρηστών δεν επαρκεί για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης)
 - Τα πανεπιστήμια (διαθέτουν κύρος και αξιοπιστία καθώς και ειδικευμένο σε ζητήματα πρόσβασης προσωπικό)

Προτάσεις για περαιτέρω διερεύνηση και συνέχιση της έρευνας

- Η ΕΣΑμεΑ θα μπορούσε να προωθήσει το προτεινόμενο πρότυπο για υιοθέτησή του από το European Disability Forum και στη συνέχεια από την Ε.Ε.
- Συνέχιση της έρευνας για την αξιοπιστία – χρηστικότητα προδιαγραφών – στοιχείων προσαρμογών του δομημένου περιβάλλοντος όπως ενδεικτικά έγινε εδώ για τους «οδηγούς όδευσης τυφλών»
- Συμπερίληψη στις οδηγίες σχεδιασμού του ΥΠεΧωΔΕ οδηγιών για άτομα με νοητική υστέρηση
- Παραγωγή διευκρινιστικού εγχειριδίου καλής εφαρμογής οδηγιών του ΥΠεΧωΔΕ για Δήμους μετά από σχετική έρευνα και ελέγχους

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ...
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΜΟΝΗ

